

KURJER LITEWSKI

W WILNIE W PIĄTEK DNIA 7 GRUDNIA V.S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta *Poczta Północna*, z listu prywatnego, o-
trzymanego z Moskwy pod dniem 16 listopada, donosi,
iż N. Cesarzowa Jeymość, *Marya*, ostatnich dni prze-
szłego miesiąca, uszczęśliwiła odwiedzeniem wieś *Ostań-
kino*, należąca do młodego Hrabi *Dymitra Szeremetowa*.
Piszący wyraża, iż był naocznym widzem, z jaką cieka-
wością i ukontentowaniem Cesarzowa Jeymość oglądać
raczyła część ogrodu i pokoje, szczególnie zaś galerią
obrazów. Uczący się w szkole założonej przez Hra-
biego *Szeremetowa*, mieli szczęście N. Pani być przed-
stawianymi. Potem Cesarzowa Jeymość była w ko-
ściele, gdzie Pleban w ubiorze kościelnym z krzyżem
na spotkanie wyszedł, a N. Pani po ucałowaniu krzy-
ża, oglądała kaplicę, zakrystyę, i pewną sumnę dla
kościółka zapisała. Urządzenie i porządek we wszyst-
kiem, zjednały najsłodsza Cesarzowej Jeymości po-
chwale.

Daley również z prywatnego listu pod dniem 25
listopada z *Nowogrodu* umieściła, iż N. Cesarzowa Jey-
mość, *Elżbieta*, jadąc przez *Nowograd* do Moskwy, od-
wiedzała paniński klasztor, *Dięsiatński* zwany. Nie
podobna, (słowa są listu) bez podziwienia patrzeć na
łaskawość N. Pani, a razem na to radośne umiesienie,
w jakim się znajdowały w tej chwili siostry tego kla-
sztoru i *Xieni Maxymilla*, ze szlacheckiego domu *Szyszkina*,
ta sama, która, niedawno temu, miała szczęście narzec
do obrzędu bierzmowania W. Xieźny Jeymości *Alexan-
dry Fedorowny*. Nawiąsniejsza Pani spotkaną była,
przy zgromadzeniu mniszek, przez duchowieństwo
z krzyżem w tych samych bogatych ubiorach, które
przed rokiem temu kościołowi ofiarowała. Po złożo-
nym poklonie w cerkwi, i po obejrzeniu zakrystyi, Ce-
sarzowa Jeymość uszczęśliwiła łaskawym odwiedzeniem
Xieñią. Wtyńże czasie zakonnice przypuszczone by-
ły do ucałowania ręki, i różne swe N. Pani okazywa-
ły roboty, które najsłodszej pochwały stały się go-
dnymi. Przedstawiane były także młode sieroty, któ-
re tam biorą wychowanie i są utrzymywane z pracy
zakonnicy.

W teyże gazecie czytamy z *Petersburga* pod dniem
28 listopada: „Były marszałek gubernii kijowskiej,
radca tajny, Hrabia *Rzewuski*, otrzymał najsłodszy
rozkaz, zasiadać w Rządzącym Senacie.

Posel i minister pełnomocny rossyjski przy dwor-
ze neapolitańskim, rzeczywisty radca stanu, Hrabia
Mocenigo, mianowany radcą tajnym.

Medyk nadworny, *Liboszyz*, najsłodszy miano-
wany leybmedykiem dworu Jego Cesarzkiej Mo-
ści.

Policmeyster moskiewski, półkownik *Broker*, otrzy-
mał rozkaz być policmeystrem w *Petersburgu*.

Po zatwierdzeniu urządzenia ministeryum inte-
ressow duchownych i kraiowego oświecenia, rozkazano
bydź: W departamencie spraw duchownych Dyrekto-
rem, dotąd tenże urząd sprawującym w Głównym rzą-
dzie spraw duchownych obcych wyznań, rzeczywistemu
radcy stanu, *Turgieniew*; Naczelnikami wydziałów, też
obowiązki sprawującym w pomienionym rządzie, rad-
cóm dworu, *Niewierowskiemu*, Hrabie *Sywersowi* i
Pokrowskiemu; a w Departamencie krajowego oświece-
nia, Dyrektorem, tenże urząd sprawującym, rzeczy-
wistemu radcy stanu *Popowemu*; naczelnikami wydzia-
łów: expedytorowi głównego szkół rządu, radcy kolle-
gialnemu *Birukowemu*: byłemu dawniej expedytorem

w głównym rządzie szkół, radcy kollegialnemu *Bale-
manowi*, i expedytorowi głównego szkół rządu, radcy
nadwornemu, *Jazykowemu*.

Radca rządu gubernialnego witebskiego, *Kudria-
szow*, i operator policyi medycney teyże gubernii *Swa-
rycki*, oraz policmeyster podolski, podpółkownik, *Emi-
ljanow*, mianowani kawalerami orderu ś. *Włodzimie-
rza* 4tej klasy.

Podług gazety petersburskiej, *le Conservateur Im-
partial*, w sobotę d. 24 listopada, jako w dzień ś. *Ka-
taryny*, imienin N. Królowey Jeymci Wirtemberskiej
i uroczystości Patronki orderu damskiego, ś. *Katarzyny*
śpiewano uroczyste *Te Deum* we wszystkich kościołach
tutejszej stolicy.

W niedzielę d. 25, z okoliczności śmierci Xieźny
Karoliny, córki Xieźęcia Rejenta Angielskiego, w *Pe-
tersburgu* w kościele angielskim odprawiono się uroczy-
ste nabożeństwo żałobne, na którym w wielkiej żalo-
bie znajdowali się Anglicy, w stolicy tutejszej mie-
szkający. Kościół żałobą okryty, smutną muzyką na
ten obchod ułożona, mowa *P. Spencer*, opis szczegółów
wypadku tak bolesnego dla każdego dobrego Anglika,
lzy obecnych, stały się tkliwym przekonaniem tej cięż-
kiej żałości, którą zostawiła po sobie ta młoda pani,
zanosząc do grobu miłość i nadzieje narodu.

Podług *Ruskiego Inwalida*: przez rozkaz dzienny
wydany w *Moskwie* dnia 14 listopada, naznaczeni do-
wódzcami dywizyi: jenerał porucznik, *Paskiewicz*,
2giey dywizyi gwardyi; jenerał porucznik Xieźę *Sza-
chowski*, 2giey dywizyi grenadyerów; jenerał major,
Tatyzin, 4tej dywizyi pieszey; jenerał porucznik, *Ka-
zaczkowski*, 16tej dywizyi pieszey; jenerał major, *Mie-
zieńcow*, 5tej dywizyi pieszey;

Przez rozkaz dzienny, wydany w *Moskwie*, d.
16 listop., mianowani dowódcami brygad: Jenerał
major *Rykov*, 1szej brygady bułskiej dywizyi uła-
nów; liczący się w kawaleryi jenerał major Hrabia *Do-
łon*, 2giey brygady teyże dywizyi; jenerał major, *Pan-
kratjew*, 2giey brygady 1szej dywizyi grenadyerów,
na miejsce jenerała majora *Kniaźnina*, który ma do-
wodzić czasową brygadą, złożoną z 2ch batalionów
dywizyi grenadyerów.

Pomnik Xieźęcia *Pożarskiego* i pbywatela *Minina*,
zdobiący teraz starodawną stolicę *Rossyi*, należy do
wielkich dzieł sztuki w naszych czasach. Wyso-
kość figur jest do 6ciu arszynów, następnie arszynem
prawie wyższe od figur pomnika *Piotra Wielkiego*,
na placu *Isakiwskim* w *Petersburgu*. Metallu na wy-
lanie grupy i sztuk do niey należących przeznaczono
1350 pudów. Godna zastanowienia, że monument
Piotra W. w swoim czasie kosztował więcej 457,000
rubli; na monument zaś *Minina* i *Pożarskiego* złożono
150,000 rubli. Na przedstawienie ministra spraw we-
wnętrznych, *Kozodawlewa*, pieczołowitego o zachęce-
nie talentów, czyniących pożytek i sławę *Rossyi*, Ce-
sarz Jmć rozkazał przydać 20,500 rubli do summy, na
ten pomnik zebraney. Summa ta przeznaczona na
ręcz artystów, którzy, jak mniemać należy, z drogiey
teraz ceny materyałów miarę biorąc, za pracę godną
sobie, zjednali sławę, kosztem; może, swojego majątku.

Kurs wileński na assygnaty: rubel srebrny, 5 r. 85
kop.; dukat r. 10 k. 73; imperyal 37 r 70 k.

Królestwo Polskie.

Warszawa d. 9 grudnia. Dnia 6 grudnia, (24 listopada v. s.) obchodzono tu przez uroczyste nabożeństwo i *Te Deum*, przez oświecenie wielu domów i sali teatru narodowego, imieniny N. Królowej Wirtemberskiej, Siostry N. Cesarza i Króla naszego.

Senat na posiedzeniach następnych zatrudniał się roztrząsaniem prawności odbytych już wyborów na sejmikach i zgromadzeniach gminnych, tudzież wyznaczeniem przez losowanie kilku z grona swojego do zasiadania w Najwyższym Sądzie Królestwa.

Pod dniem 29 listop. wydał Namiestnik Królewski postanowienie, zaradzające nadużyciom, popełnianym przez woytow gmin, za ukrywanie i niedostawianie powołanych do spisu rekrutów, zwłaszcza zdatnych, a dostawianie na ich miejsce ludzi zupełnie niezdatnych.

Przebywający w Dreźnie Polacy, odprawili uroczyste exekwije, po zmarłym jenerale *Kościuszcze*.

Miasto Wolne Krakow.

Dnia 24 p. mca odprawilo się w Krakowie żałobne nabożeństwo w kościele XX. Kapucynów, za duszę sławney pamięci *Tadeusza Kościuszki*. Do tey ostatney posługi przyłożyli się naywięcej PP. Oficerowie z wojska Polskiego, w mieście naszym będący. Mszą miał Kanonik *Dzianotti*, a Requiem *Mozarta* muzyka zamkowa grała.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Niemcy

(z *gaz. ryz. Zus.*) Przez oświadczenie K. J. Bawarskiego, pod d. 15 listop., oznaczone są stosunki, w których się ukochany zięć N. Pana, Jego Królewska Wysokość Xiążę *Eugeniusz*, Xiążę *von Leuchtenberg*, względem stanu i względem Króla Jmci i jego następców znajdować będzie. Xiążę i jego potomkowie przyjmują opisany i narysowany w dodatku herb. Xiążę *Leuchtenberg* i jego potomkowie uznani będą za pierwszy między domami Xiążęciami w monarchii bawarskiej. W pismach do władz, których mianowanie od nich zależy, mogą używać tytułu: „*My*... Xiążę na wszystkich uroczystościach zajmuje bezpośrednio pierwsze miejsce po Xiążętach domu królewskiego. Otrzymuje on na wstępie wszelkich odezwo od władz tytuł: *Durchlauchtigster Herzog* (t. j. więcej iak *Jęnie Oświecony*); a w ciągu pisma *Wasza Królewska Wysokość*. Po kościołach, w miejscach do tych Xiążąt należących, po modlitwie kościelney za monarchę, odprawi się także modlitwa za Xięcia i jego Rodzinę. W sprawach sądowych przyznana będzie dla Xiążęcia instancya, a Król Jmci przychyła się do udzielenia na przyszłość dla tego domu Xiążęcego Sądu austregalnego.

U Dworu bawarskiego czynią się przygotowania do mającej nastąpić podróży. Zdaie się bydz pewną, że celem jey jest zjechanie się z dworem austryackim w *Pradze*. Pewna jest, że z *Wiednia* posłano już rozkazy do *Pragi*, ażeby w zamku tamiecznym uczyniono potrzebne przygotowania na przyjęcie Wysokich Gości. Prawda, że dotąd jest mowa tylko o koronacyi Cesarzowej, jako królowey Czeskiej; ale osoby dokładniejszą wiadomość mające, nie wątpią, że na zjeździe tym nastąpi jeszcze nowe połączenie między temi Nayjaśniejszemi Familiami. — J. C. Wysokość Następcy tronu Austryackiego Xiążę *Ferdynand* urodził się 19 kwietnia 1793. — NN. Xiężniczki Bawarskie *Eizbiela*, *Ludwika* i *Amalia Augusta*, siostry bliźnięta, urodziły się 12 listopada 1801. — W Królestwie Bawarskiem oczekują nowej konstytucyi stanu.

W cyrkule *Voigtlandzkim*, w *Saxonii*, odkryto bandę rabusiow, którey celem bydz ma rabowanie samych kass publicznych. Niedawno temu zrabowana z wielką zgręcznością kassa w G. zdaie się bydz tego dowodem. Czy zaś pomieniona ban-

da 700 głów liczy i czy rozciąga się aż do *Renu*, czas okaze.

Wiele gazet donosi za rzecz pewną, że w *Berlinie* koń uląkł się starodawnych szat niemieckich iakiegoś młodzieńca.

Wiele gazet donosi, że kobieta pewna skutkiem gwałtownego żalu, przez iedną noc zczerniała (Z *gaz. berl.*) Dnia 13 listopada, na 49tém posiedzeniu seymu niemieckiego, Prezydent Hrabia *Bull-Schauenstein*, uczynił wniesienie, izby niezwłocznie wziąć pod rozwagę dziesięć następnych przedmiotow: 1) Stosunki prawa publicznego dawniejszych medycyynnych stanow państwa, odłącznie jednak od roztrząśnienia względem mających się im udzielić głosów kuryalnych. 2) Stan prawa dawniejszey szlachty Cesarstwa w państwach związku niemieckiego. 3) Rozmaite reklamacye, tyczące się konstytucyi woźnego miasta *Franfurtu*; — do tych należą: a) Przełożenia katolików, względem zabezpieczenia ich stosunkow konstytucyynnych; b) Zażalenia staro-słacheckich rodzin, *Limpurg* i *Fauenstein*, względem osadzenia kilku miejsc senatorskich; c) Zażalenia izraelitow frankfortskich w rzeczy stosunkow konstytucyynnych. 4) Wprowadzenie iednostrajnych prawidel co do wolności druku, i przeciw przedrukowywaniu. 5) Pensye członkow zakonu niemieckiego i s. Jana. 6) Rzecz wględem pensyi Izby sądowej państwa; rzecz o archiwum; — Wydawanie aktow. 7) Reklamacye, tyczące się okolicznosci sustentacyi zareńskich. 8) Zażalenia wierzcycieli stanu palatynatu reńskiego. 9) Długi i pensye elektoratu górnego *Renu*. 10) Pensye oficyalistow krajowych palatynatu reńskiego. Wniesienie Prezydialne iednomyslnie przyjęte zostało. Nastąpiło postanowienie, że wniesiony porządek spraw w ogólnosci przyjęty będzie.

Dnia 24 przepędzano pod *Nirembergem* stado bawolow z *Siedmiogrodu* do W. Xięztwa Heskiego. Utrzymywanie tego bydła jest nader korzystne, a bawol nie jest bynajmniej tak dziki, iak mniemano. Miernego gatunku bawolica daie codzień mleka na 3 funty masła; bawol ciągnie trzy razy więcej, iak koń.

(Z *Korr. hamb.*) Mówią, że uczynione będzie wniesienie, ażeby wojsko związku niemieckiego składało się ze 120.000 głów.

Francya.

(Z *gaz. berl.*) *Paryż* dnia 24 listopada. Dnia 22 przybyli na Sessyę Izby deputowanych Ministrowie Zewnętrznych i Wewnętrznych interessow, Wielki Strażnik pieczęci i Radca Stanu Hrabia *Portalis*. Minister interessow wewnętrznych wniósł do Izby Królewski projekt do prawa, względem Konkordatu z *Papiezem* zawartego, po wyłożeniu pobudek do jego przyjęcia. Projekt ten składa się z 11stu artykułow, których treść jest następująca: 1) Stosownie do konkordatu zawartego między *Franciszkiem I* i *Leonem X*, sam Król mianuje (na mocy prawa koronie właściwego) Arcybiskupow i Biskupow, w całym państwie. Mianowani Arcybiskupi, udają się do *Papieża* dla uzyskania od niego podług dawniejszych zwyczajow kanoniczney instalacyi. 2) Konkordat 15 lipca 1817go roku od dnia *dzisiejszego* (22 listop.) przestaje bydz obowiązującym, bez naruszenia jednak postanowień, stosownie do niego uskuteczniionych, i nie naruszając przepisow w 15 artykułach zawartych, które w całej swęy mocy pozostać mają. 3) Ustanawia się 7 arcybiskupstw i 35 nowych biskupstw. Dwa dotychczasowe biskupstwa wyniesione będą na stopień Arcybiskupstw. Oznaczenie 50 teraz będących i 42ch mających się założyć stolic nastąpi podług przyłączonego do niniejszego projektu wyszczególnienia. Uposażenie arcybiskupstw ma bydz z tych dochodow załatwiane, które stosownie do 143go Artykułu prawa 25go marca 1816 r., Królowi do rozrządzenia są zostawione. Bulle brewe, dekreta i inne od stolicy rzymskiej wychodzące, albo, pod jej go powagą stanowione akta, nie mogą bydz, tyl-

te, drukowane, ogłaszane i wykonywane, wyjąwszy indulta kollegium penitencyalnego, w rzeczach wewnętrznych forum. 6) Te akta papieskie, które się do kościoła w powszechności, albo ogólnego interesu państwa, lub kościoła francuzkiego ściągają, lub też mają jaki związek z ich prawami, administracją i nauką, a które w teraźniejszym prawodawstwie, alboby odmianę koniecznie sprawić musiały, alboby ją sprawić mogły, nie przedzwy we Francyi przyjętemi, wydrukowanemi, ogłoszonemi i uskutecznianemi bydz mogą, póki nie będą podane od Króla, i nie otrzymają zupełnego potwierdzenia obu Izb. 7) Potwierdzone akta, mają bydz umieszczone w dzienniku prawa, razem z prawem, które im potwierdzenie nadaje. 8) Przypadki nadużycia, które w prawie z dnia 8. kwietnia 1802 są objęte, mają bydz prosto wnoszane do trybunałów królewskich, a to do pierwszego trybunału cywilnego. Trybunały te rozstrzygać będą we wszystkich przypadkach, które w xiędze praw nie są przewidziane, z zachowaniem będących oddawna w używaniu prawideł, jednakże z zastrzeżeniem apellacyi dla stron. 9) Przeciww wszystkim osobom, które otrzymały poświęcenie i potwierdzone zostały od właściwego biskupa, w przypadku ich wykroczenia w rzeczach służby lub innych, albo jeśli się występku dopuszczą, postąpieniem bydz ma podług przepisu prawa z d. 20 kwietnia 1810. 10) Bulla dnia 19 i 27 lipca w Rzymie wydane, z których pierwsza potwierdzenie ugody zawartej d. 11 lipca t. r. między Królem a Papieżem, a druga oznaczenie dycezyi państwa zawiera, przyjęte i ogłoszone zostaną, bez przyjęcia zastrzeżeń, form i wyrażeń, które się w nich zawierają, albo się prawom kraju lub wolności, przywilejom i maksymom kościoła gallikańskiego przeciwia, lub przeciwieć mogą. 11) Pomienione przyjęcia i ogłoszenia, w żadnem zdarzeniu szkodzić nie mają postanowieniom niniejszego prawa, iako też publicznemu ustawą konstytucyjną Francuzom zaręczonemu prawu, zasadom, przywilejom i wolności kościoła gallikańskiego, prawom i rozrządzeniom w rzeczach kościoła, i prawom tyczącym się administracyi nie katolickiego wyznania.

Minister spraw wewnętrznych złożył razem z tym projektem 3 następne akta: 1) Konwencya między Jego Świętobliwoscią: a Królem Francuzkim d. 11 czerwca 1817 zawarta; 2) Wydana z Rzymu bulla z d. 19 i 27 lipca t. r.; 3) Opis nowego rozgraniczenia dycezyi. Izba weźmie pod rozwagę konkordat na posiedzeniu d. 24.

Talleyrand przyjął sam na siebie, odwołać pogłoskę o jego powrocie do ministeryum.

Hrabini *Choiseul*, zrodzona i wychowana w wyznaniu anglikańskim, przyjęła wiarę rzymsko katolicką.

Mamy teraz 6 czynnych vice-admiratów Hrabior *Fruguet*, *Rosily*, *Ganteaume*, *Missiessy*, de *Vaugiroud*, Margrabiego de *Sercey*, i 12 Kontradmiratów. Wielkim Admiralem jest Xiążę *Angouleme*.

Babeuf i inni, których sądzono za wydawanie trójkolorowego karła, i dotąd w więzieniu *Conciergerie* trzymano, przeprowadzeni zostali do więzienia *Mont-Saint-Michel*.

Paryż dnia 25 Listopada. Przy posagu *Henryka IV*, znaleziono do teraźniejszego Króla ściągający się napis: *Reurrexit*.

Komitet do roztrząsania projektu prawa o wolności druku składa się z 9ciu członków. Znakomitsi są PP. *Bonald*, *Langlade*, *Faget de Baure*, *Pommerot* i *Bcquey*.

Mieszkańcy *Caen* dali się słyszeć ze zdaniem następnem o Xięciu *Angouleme*, odwiedzającym ich miasto: „*On okazuje charakter, ma jednak naylorodniejszy serce*..

Monitor dzisiejszy zawiera listę arcybiskupstw, biskupstw, kościołów katedralnych, ich patronów i departamentów, w których się znajdują. Najświętsza Panna jest patronką 17tu katedr.

Komissya pożyczki w Paryżu rozdała niedawno 24,000 franków na ubogich tej stolicy, bez

się katolikom, 6000 protestantom obóyga wyznań, a 4000 fr. izraelitom.

W departamencie *Gironde* i sąsiedzkich pokazało się wiele kupczących i spekulantów, którzy wielkie partye wina zakupują, szczególniej na rachunek angielskich domów handlowych.

Również do *Ameryki* północney i do francuzkich osad w *Indyach* wschodnich wiele wina wychodzi.

Serce *Jakaba II*, Króla Angielskiego, które w tutejszem Szkockiem kollegium złożone było, a w czasie rewolucyi ztamtąd wyrzucone, wniesione zostało napowrót, przeszłego tygodnia, na dawne swoje miejsce.

(Z *Korr. hamb.*) Paryż d. 24 listop. Zanlar-merya nasza zupełnie nanowo urządzoną będzie. — Krewny margrabiego *Wellesley*, postą angielskiego w *Madrycie*, gońcem ztamtąd przez *Bijannę* do *Londynu* przebieżiał — Hrabia *Desere*, par Francyi, obrońca *Ludwika XVI*, otrzymał od Króla pozwolenie, w herbie swoim używać lilii, (bez oznaczenia ich liczby), wiży, wystawującey więzienie *Temple*, z napisem 26 grudnia 1792. — Hrabia *de Ferrouilly*, par Francyi, mianowany postem naszym przy dworze duńskim, temi dniami do *Kopenhagi* wyjechał.

A m e r y k a

Czytamy w gazecie rzymskiej *Zuchner. National Intelligenzer*, *New-York Gazette* i wiele innych znakomitszych gazet amerykańskich wyraż: Na początku tego roku użalo się rojalistom przytłumić prawie zupełnie powstanie w królestwie *Mexyku*, i już w *Madrycie* zaczęano cieszyć się miłą nadzieją, że na tej stronie ciąsniny *Panama* pożar buntu na zawsze stłumiony został. Ale w ostatnich miesiącach rzeczy inny obrót wzięty. Jenerałowie powstańców meykskich — *Real*, *Toledo* i *Mina* — Którzy od ucisku ich partyi cofnęli się w niezamieszkałe okolice, ukazali się znówu ze swoimi stronnikami, a w *Ameryce* północney zaciągali nanowo woysko i nakupili amunicyi, ażehy znówu wysydz w pole przeciw rojalistom. Było to długi czas zagadką, zkad takiej odwagi nabrali: aż się nakoniec dowiedziano, że się połączyli z przebywającymi w *Ameryce* północney Francuzami, którzy zacięci są uzbroieniem znaczney wyprawy. Długo we *Francyi* samey komitet, tak nazwaney partyi rewolucyney, rozdziałaniem pieniędzy i wszelką machinacją nanowo tron *Burbonow* zachwiać usiłował; ale zdaie się; że naostatek przekonano się, że do tego nieprzyydzie, póki woyska mocarstw sprzymierzonych we *Francyi* stać będą. Postanowił zatem pomieniony komitet, przyłożyć się tego roku pośrednie do upadku *Burbonow*: gdyż tego bezpośrednio uczynić nie było podobieństwo. Na ten koniec komitet, którego główne siedlisko było w samym Paryżu, udał się ze swoimi stronnikami i nader znacznemi summami gotowych pieniędzy, do *Ameryki*. Tu przy uściu rzeki *Mobile*, na hiszpańskiej granicy, od *Luizjany*, uzbroić wyprawę: i nietylko z *Mexyku*, ale też z całej posiadłości hiszpańskiej *Ameryki* południowej rojalistów wypędzić, było planem, który ułożono, i który się w nader krótkim czasie do swej dojrzałości zbliżył. Tak w *Ameryce*, iako i w *Anglii* nakupowano okrętów, i z tych utworzono znaczną eskadrę, która, iak mówią, powierzoną bydz ma Lordowi *Cochrane*. Siła lądowa zostae pod naczelną władzą *Józefa Bonapartego*: pod nim służą Jenerałowie *Lefevre-Desnouettes*, *Clauzel*, obadway *Lallemands*, *Grouchy* i *Vandamme*; w czasie tym, kiedy flotylla blokuje znaczniejsze porty zatoki meykskiej, siła lądowa zabiera się na statki, na

zece *Mobilis*, i tym sposobem wdziera się do środka królestwa *Mexyku*. Rójalisci, którzy wszędzie w małej są liczbie, ścignęli główną swą siłę do stolicy, a wojsko zostające pod wodzą francuzów ma naprzód na siłę tę uderzyć. Hiszpania, przez posła swego, od chwili odebrania wiadomości o tem uzbrojeniu, przekładała Prezydentowi, ażeby bonapartystów, emigrantów i wygnańców francuzkich dłużey w Ameryce północney nie cierpiał; jednakże *Monroe* wyraźnie tego odmówił. Fundusze, mające się użyć na tę wyprawę, liczą na 30 milionów dolarów.

O zarządzeniu złym skutkiem *exdywizy*, przełożenie obywatelom gubernii Litewskich przez *Józefa Wawrzckiego Generała*. (*Dziennik Wileń. N. 25.*)

Czytając w *Dzienniku wileńskim* (T. IV. str. 194) światłą i w duchu prawdziwie obywatelskim napisaną *Rosprawę JW. Chodźki*, prezydenta sądu gł. gubernii mińskiej, o *Exdywizyach* czyli o podziale sądowym majątku dłużnika dla wierzycieli, gdy po tak dokładnem rzeczy wyjaśnieniu, nic niemożna dodać co do obiektu samych *exdywizy*, które, dawne prawa litewskie, częstokroć z nader wielkiem nadużyciem wykonywane, upoważniają; postanowiłem, z powodu pomienionej, najważniejszej dla całego kraju *Rosprawy*, przełożyć moje myśli, w tym jedynie zamiarze aby dójść kiedykolwiek do tego celu, jaki oddawna przez większą część był wskazywany i dla ogólnego dobra nieodbitnie potrzebny, a jednak dotąd w smutney zostaje bezskuteczności.

Przezierając wszystkie liczne i znakomite ustawy prawodawstwa naszego, w czasie złączonej Litwy z Polską nastale, z podziwieniem nieznanym jednej z najważniejszych we wszystkich dobrze urządzonych państwach, od wieków swoje nastanie mającej, to jest: ustawy szacunku i hipoteki dóbr ziemskich. Nie gdzie indziej zapewne, ale w tym niedostatku prawodawstwa naszego, szukać należy przyczyn coraz bardziej trudnego u nas kredytu, a stąd coraz więcej pomnażających się *exdywizy*, które, nietylko znaczne straty przynoszą majątniejszej klasie obywateli, ale też pograżają w upadek mniej dostatnich, a nawet nieszczęśliwe wdowy i sieroty do ostatniego przyprowadzają ubóstwa. Tym sposobem tamuje się wszelki kredyt, a rządni nawet i rzetelni dłużnicy, znajdują się niekiedy byż zmuszonymi uciekać się do ostateczności oddania majątku pod rozporządzenie tego sądu, aż nad to sprawiedliwie i powszechnie nienawisnego. Odeymuje się kapitalistom sposobność bezpiecznego lokowania kapitałów, wszelkie klasy mieszkanców stawiają się w niemożności szukania takich pożytków, jakie w każdym rządym kraju przemysł następcza, a otwiera się źródło, z którego wynika smutny i zupełny prawie upadek waloru majątków: zaczem idzie coraz bardziej wzmagająca się niesposobność, nie tylko w dłużnikach do uiszczenia się swoim wierzycielom, ale nawet w mniej zamożnych obywatelach do uspokojenia monarszych podatków.

W przeświadczeniu, że *exdywizy* ustawy, nie są zdolne poprawić, nader w tej mierze smutnego, a rzeczywistego stanu naszego kraju, chociażby te sądy jak najsurowiej i ze zwykłą rządzą sprawiedliwością do właściwych prawem przepisanych prawideł sprowadzone były i obostrzone; zamiarem moim jest, zwrócić jeszcze uwagę i na to, czemu nikt zapewne niezaprzeczy, że do wykonywania tych ustaw, zawsze się okaże niedostatek najgłówniejszej potrzeby, to jest, sumiennych, nieinteresowanych, i we właściwym znaczeniu istotnie sprawiedliwych sędziów. Każdy zna i widzi, iż takimi nie są, a z żalem wyznać potrzeba, i byż niemożną, wszyscy przeznaczeni i przeznaczyci się mający sędziowie, do tych, równey, jak wszystkie inne, ważności, sądów. Nie dzieje się to wszakże, jakoby w tak rozległych guberniach i w ucywilizowanym narodzie miał byż niedostatek światłych i cnotliwych obywateli; ale, wyznać potrzeba nie-

zaprzeczoną prawdę, że za zwyczaj przeznaczenia czynione bywają, nie w duchu bezinteresownego dobra publicznego, lecz nayczęściej przez wzgląd na związki pokrewieństwa i przyjaźni, a wpływają nawet do tego, z zasmucającą dzielnością związki seymikowe w powiatach.

Dla skutecznego więc zarządzenia tym doświadczanym i niezaprzeczonym bezprawiom, oraz z nich wynikającym szkodliwym skutkom, należy zapewne najsilniejsze czynić przełożenia do czuwającego troskliwie nad dobrem ogólnem rządu, o sprostowanie krajowemi ustawami upoważnionych *exdywizy*, a to przez rozporządzenia, zdolne przyprowadzić sądy *exdywizorskie*, do niechybnego wykonania prawideł prawami zakreślonych, a w pomienionej *Rosprawie* dokładnie wyjaśnionych. Moim zaś nayszczególniejszym tu jest celem, pobudzić szanownych współobywateli, aby chcieli przyłożyć się ogólnie i z całą dzielnością, do wynalezienia sposobu podniesienia w kraju kredytu i dźwignienia coraz bardziej upadającego waloru majątków, a przez to umniejszenia nad wszelką już miarę powiększającej się liczby sądów *exdywizorskich*, przynoszących nierozłączne z sobą straty i klęski, tak dla dłużników, jako też więcej jeszcze dla wierzycieli. Ale czyliż poprawienie porządku samych *exdywizy* i powrócenie ich do prawideł przepisanych prawami, zdolne jest przynieść skutek tak pożądany? Bynajmniej. Każdy, niemający na widoku partykularnych jedynie zysków, i mieszukający ocalenia i pomnożenia swojej fortuny, w stratach i upadku swych wierzycieli, w łzach nawet i narzekaniach pozostających bez sposobu wdów i sierot, zaprzeczyć niemoże: że sama tylko ustawa szacunku i hipoteki czyli *intabulacyi* dóbr, do tego pożądanego i zbawiennego celu doprowadzić jest zdolna. Przełożenia od ustanowionych prawami zgromadzeń szlacheckich, do polepszenia bytu kraju i do zapobieżenia nadużyciom zmierzające, nietylko przez naysławniej nam panującego Monarchę są pozwolone; ale nawet mają w doświadczeniu pocieszające przykłady, które jawnie dowodzą, że kiedy takowe przełożenia są podług ustaw czynione, w ten czas skutecznie bywają wysłuchiwane. Każde zgromadzenie szlacheckie, trzymające się w korbach należycie dla władz wyższych uszanowania, powinno czynić najsilniejsze w tej mierze przełożenia, i ustawicznie z całą usilnością je powtarzać, niezrażając się żadną przeciwnością i przewłoką, aby przepisany porządkiem mogły do tronu dobroczynnego Monarchy dójść prośby, o ustawę dla gubernii polskich szacunku dóbr i hipoteki. Wzorow do projektu tej ustawy dostarczyć mogą kwitujące tego rodzaju dawne zaprowadzenia w Prusiech, utrzymane w swej mocy w królestwie polskiem, lub też z prawdziwą wszystkich mieszkańców pomyślnością zachowujące się w sąsiedzkiej gubernii kurlandzkiej. Gdy zaś takowe zaprowadzenia i ich prawidła, każdemu skąd inąd znane byż mogą: niewidzę potrzeby nad ich wyjaśnieniem tu się rozszerzać. Mogą się znaleźć obywatele tej ustawie przeciwni: takim, dla wymierzenia słusznej sprawiedliwości, należy zostawić wolność zapisania swojego zdania w *Dzienniku* obrad szlacheckiego zgromadzenia, aby, podług swej woli dowiedli, że należą do rzędu przenaszających widoki partykularnych swych zysków nad ogół krajowego dobra. Pojedyncze przeciwności żadnego szlachetnie myślącego obywatela niepowinny odstępować od przyłożenia się z całą usilnością do otrzymania pożądanego skutku w tak zbawiennym zamiarze, a pociecha, nieodłączna od każdego dla współziomków i ludzkości użytecznego czynu, dostateczną cnotliwym umysłem będzie nagrodą, założone w tym ważnym przedmiocie usiłowania, i tym miłszą się stanie, gdy wyjednana tym sposobem ustawa, przez ożywienie upadłego kredytu, przez podniesienie waloru majątków, przez zapewnienie oraz pożytków z przemysłu wynikających, doprowadzi niechybnie nasze gubernije do tego kwitującego stanu, w jakim widzimy inne kraje, co równie doświadczysz w nieodłącznych od ciągłych wojen klęskach, strat i zniszczenia, znajdując się jednak w dzielney możliwości do co raz lepszego bytu przychodzić.

WILNO DNIA 7 GRUDNIA 1817 ROKU

— Wilno —

Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. *Tadeusza Kościuszki*, odprawiać się będzie dnia 10 t. m., w kościele ś. Kazimierza. Msze zaczną się od godziny 6tej. O godzinie 10tej wydzie msza wielka, podczas której grać będzie muzyka z amatorów i artystów złożona. Po mszy nastąpi kazanie przez *JX. Nosewicza*, Kaznodzieję Katedralnego. Po kazaniu mowa *JW. Radey* Stanu, Marszałka Trockiego i Kawalera *Michała Römera*. Po niej odśpiewane będzie *Castrum Doloris*, w asystencyi kilku Biskupów.

Wejście do kościoła przez troje drzwi: przez środkowe za biletami, a przez poboczne bez biletów.

Nazajutrz, t. j. d. 11go, odprawi się także nabożeństwo żałobne w tymże kościele: tego dnia bez biletów wszyscy wchodzić mogą.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A n g l i a.

(Z gaz. berl.) Londyn, dnia 25 listopada. W piątek i w sobotę w biurze interesów zagranicznych odprawiła się rada gabinetowa. Znajdowali się na niej lord Kanclerz, lordowie *Liverpool*, *Westmoreland*, *Harrowby*, *Sidmouth*, *Castlereagh*, *Bathurst*, kanclerz skarbu, *P. Wellesley-Pole*, i *P. Canning*. Po odprawionej radzie lord *Castlereagh* udał się do Xiążęcia *York*, naczelnika wojska i długo u niego bawił. Różne okoliczności, które się od niedawnego czasu na lądzie zdarzyły, ściągnęły na siebie uwagę rządu i do tych obrad są powodem.

Gazeta *Kendalska* pod 17tym donosi, że w wielu kościołach tego miasta dało się uczuć lekkie trzęsienie ziemi.

Nie tylko ze *Szwecją* i *Sardynią*, ale też z *Hiszpanią* i *Neapolem*, jest teraz Porta w żywych traktowaniach, w rzeczy wolnej żeglugi przez *ciężką dardanelską*.

Do znajomych dotąd korsarzów, rozbojników morskich, i t. d. przybył teraz nowy gatunek, który grozi stania się niebezpiecznym, i szczególniej w *Anglii* troskliwosc obudza, gdyż i angielskiej banderze nie przepuszcza.

(Z *Korr. hamb.*) Królowa znajduje się teraz w *Bath*: Xiążę Rejent w *Brighton*.

Przed niejakim czasem wypłynął z *Antwerpii* okręt *Parnass*, kapitana *Hitsch*, z *Newbedford* do *Nowego-Jorku*. Było na nim 30 oficerów francuzkich. Ci zrobili powstanie: gdyż chcieli prosto płynąć do *Ameryki-południowej*, mając tam przyłączyć się do powstańców. Nie mogąc zaś ludzi okrętowych na swoją przeciagnąć stronę, nieznając się na żegludze, uyrzeli się przymuszonymi, oddać dowództwo kapitanowi *Hitsch*.

Do pogłosek należy, że Xiążę *Kent* ma zaślubić Xiężnę *Leiningen*, wdowę.

Xiążę *Leopold Coburg*, mieszka teraz w *Claremont*, i jest chory na gorączkę nerwową. Mówią, że Xiążę *Leopold* postanowił odprawić podróż do *Saxonii*, a na wiosnę do *Anglii* powrócić. Nic jednakże o tém nie ma pewnego.

W ł o c h y

Gazeta berlińska pod dniem 21 listopada zawiera: „Minister wojny i Marynarki Margrabia *de St. Marsan*, który zupełnie już ozdrowiał, po dwóch

miesięcznej niebytności, powrócił z dóbr swoich do *Turinu*, i stanął znowu na czele dwóch wyżej wspomnianych wydziałów.

Malarz *Chatillon* (znany z rysunków do poematu *Lucyona Bonapartego* pod tytułem *Charlemagne*.) który 7go t. m. z domu wiejskiego rzeźzonego Bonapartego pod *Frascati*, od zbóyców był porwany, po dwóch dniach niewoli, wykupiony u nich został za 500 rzymskich talarów. Pan *Cuneo*, choruje na febrę, której z przełknięcia dostał; lubo niebyt cielesnie skrzywdzony. Znajomy rozbojnik *Barbone*, snuje się ciągle w okolicach *Velletri* i *Rzymu*; bywa często w klasztorze *Passyonistów* na *Monte-Cavo*, którzy, przez bojaźń czyli też fałszywie zrozumianą ludzkosc, swobodnie mu tam włóczyć się dozwolają. Przyrzeka on stawić się pod warunkiem zupełnego darowania winy. Kardynał *Diekan*, *Mattei*, z nim się uktada. — Oczekują tu otwarcia konsystorza, na którym konkordat ma być potwierdzony i ogłoszony: ma także na nim nastąpić mianowanie pięciu nowych kardynałów, jako to *Calvachini*, *Pollota*, *Testaferrata*, *Guerziori* i *Orsini*. (Podług *Dziennika Rzymskiego Diario Romano*) odbywał się dnia 15 b. m. tajemny Konsystorz na którym Biskupów *Gravina*, *Gardiqui*, *Bottini* i *Rivarola*, Papież kapeluszem kardynalskim zaszczycił) — Kardynał *Ercolani* wielkie podjękuje nakłady około wydobywania starożytności w ogrodzie klasztoru *Vittoria* (plac *Termini*.) Miejsce to znalazło niegdyś do ogrodów *Sallustjusza*; *Hermosfrotit Borghezow* znaleziony został w bliskości. Natrafiono już na dwa marmurowe kapitele, które były pozłacane.

Xiężna *Walii* obchodziła z wielką uroczystością, dnia 4 b. m., swoje imieniny. Wieczorem dany był komiczny ballet turecki, w którym Xiężna w głównej roli z wielką gracyą tańczyła.

W *Genii* został aresztowany Polak *Pletowski* (zapewne *Piątkowski*), który przybył do *Włoch* z listami od *Bonapartego* do jego rodziny pisanemi.

Zmarły w *Rzymie* malarz, *Appiani*, odkrył nowo sposob malowania na świeżym murze, pod imieniem *al fresco* znaiomy.

Zjednoczone Stany Amerykańskie

Gazety *Nowego Jorku* umieściły szczegóły o żegludze północno Amerykańskiej fregaty *Kongres*, która *P. Tylera*, iako Ajenta *Zjednoczonych Stanow Ameryki północnej* do *Petiona* i *Christofa* (Króla *Haityckiego*) do wyspy *St. Domingo*, potem zaś do wyspy *S. Malgorzaty*, do *Kumany*, *Barcelony* i do *la Guayry* wozila. W ostatnim tym porcie zachorował *P. Tyler* na gorączkę i umarł na okręcie. Według wiadomości, przez tę fregatę nadeszłych, zdaje się, że *Pethion* wzbraniał się wypłacić sumę, której Rząd *Zjednoczonych Stanow* za szkody handlowe od niego żądał. Marynarka jego składała się z fregaty, z korwety i z bryga, które wszystkie w *Zjednoczonych Stanach* zbudowane były. Rząd jego, lubo wojskowy, ma przecież bardzo być łagodny. Przeciwnie panuje *Henryk Christophe* bardzo despotycznie, i wltada poddanymi swoimi według upodobania. Wystawił on w głębi Kraiu na górach

prawie niedostępnych twierdzą, którą działami mocno osadził, aby się tam w razie napadn nieprzyjacielskiego mógł schronić.

Z Nowey Hiszpanii (Meksyku) nie słychać w Zjednoczonych Stanach nic takowego, z czego by się o nowych postępach wojska Myny i Aurego domyslać można było. Tymczasem nie przestają niektóre gazety Amerykańskie doradzać Rządowi Zjednoczonych Stanów, aby się strony powstańców chwycił, i starał się to wszelkimi sposobami popierać; lecz na te ich podszepty odpowiada Północno-Amerykańska rządowa gazeta *National-Intelligencer*, w ten sposób: „Między podżeganiem do wojny przeciwko Hiszpanii, które w pismach publicznych czytamy, przytacza gazeta *Weekly Register* zdarzenie, które by nas do czynnych kroków pobudzić powinno. Mają bowiem pewni ludzie, którzy się za obywateli Ameryki północnej udawali, pod banderą powstańców Ameryki południowej w niewolę bydlę zabranymi, i znajdować się teraz w więzieniu Hawannaskim. Mamy ze wszech miar kilka sprawiedliwych pobudek do wojny z Hiszpanią, lecz owo zdarzenie do nich nie należy. Zjednoczone Stany nie mogą się wdawać w obronę tych obywateli swoich, którzy dobrowolnie Kray swój opuszczają, aby pod obcą banderą szczęścia swojego szukali. Śmierć *Makaul'ya*, który zginął, jako ofiara ducha rycerskiego, który go na równiny Ameryki południowej do boju przeciwko Hiszpańskiej sile zbrojnej zaprowadził, byłaby równie tak słuszną pobudką do wojny, jako i wyżej pomieniona. Prawie podobne nieporozumienie zachodzi w innej z gazet naszych, względem kłuski i zamordowania *Majorow Perrera* i *Gordona*, (Obywateli Ameryki północnej), tu dzież innych 40 osób w głębi Nowey Hiszpanii. Rozprawiają o tem, jak gdyby o jakowem targnięciu się Hiszpańskiej sily zbrojnej na Amerykańską. Ależ to jest zupełnym błędem. Owe osoby składały oddział wojska Myny, które do Nowey Hiszpanii wtargnęły. Pokonane oręciem wojska Hiszpańskiego, doznały takiego losu, jaki zwyczajnym jest w takiej wojnie, gdzie ani wieku, ani płci nie ochraniają. Z ubolewaniem spostrzegamo, że zagadnienia tak ważne, nad którymi się właśnie dopiero teraz ściśle narady zaczynają, przez rozumowa-

nia, iakimi są powyższe, które się rzeczy wcale nie tyczą, tylko zaciemniane i bardziej wiktane, a niżeli wyjaśniane bywają. Te zagadnienia należy przed rozwiązaniem onychże dojrzałe rozważyć; nie zaś przy wpływie namiętnych przesądów lub ducha stronictwa rozstrzygać.

Ameryka Hiszpańska

W *Madrycie* otrzymano wiadomości z *Meksyku* do dnia 8go Kwietnia dochodzące. Urzędowe doniesienia przez gazetę *Madrycką* ogłoszone okazują, że jeszcze do tej chwili w rozmaitych miejscach boje toczono, a to z zaciętością, której Dowódcy Hiszpańscy opowiedzieć nie mogą. Zwycięstwo (piszą oni) nie opuszcza wprawdzie chorągwi naszych, ależ wawrzyny nasze są krwią zbroszone. Kilkunastu Dowódców powstańców odrzuciło amnestją, i zbroyną ręką musiano sobie zabezpieczyć posiadanie *Xaliaki*, *Misantli* i *Xonekaflanu*. O *Minie* nie ma żadnych innych wiadomości, iak tylko z gazet Angielskich. Listy z *Hawannahu* nie zgadzają się w swoich doniesieniach o tym młodym jenerale, którego imię wstawiać się poczyna.

W *Dzienniku Wileńskim* miesiąca przeszłego listopada Nr. 35, umieszczone są, *Ukazy najwyższe o uwolnieniu chłopów z poddaństwa, ogółem, oraz rozprawa, pod tytułem, Badanie środków, skutkujących tytu, co uwolnienie chłopów, a przy tej rozprawie jest i projekt Ustawy stosowanej do litewskich zwyczajów. Tak w samym projekcie, jako i w rozprawie, autor miał na celu, aby, nieoddalając się bynajmniej od zasad rządu i praw obowiązujących teraz, — 1) chłopom zapewnić używanie tego, czego im właściciele nie zaprzeczają; 2) właścicielom z ich praw i własności nic nie ująć; 3) zwyczaje i praktyki tym dwóm celóm przeciwne znieść; 4) w doświadczeniu wyszukać, a przez nayspilniejszą rozważę wybrać zasady, na którychby w czasie przyszłym ustanowione być mogły prawa ogólne, czyli kodeks rolniczy, obejmujący stosunki tak właścicieli z rolnikami, jakoteż i rolników pomiędzy sobą, z zabezpieczeniem w każdym przypadku uszczerbienia obowiązków i powinności dla rządu; 5) wszelkie odmiany i polepszenia, wprowadzać z taką przeczornością i umiarkowaniem, ażeby one widniejsze były w dobrych skutkach, niż w samym zaprowa-*

Dozwala się drukować: Z. Niemcewski Prof. O. Członek Komit. Cenz. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA.

1. Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego za niedawniem się do Rządu Gubernialnego Grodzieńskiego zyczących nabydź murowany dom w Grodzie znajdujący się, należący do byłego w Mińskiej gubernii od 1812 roku, dzierżawcy poborow trunkowych *Józefa Houwalda*, z którego domu pobiera się dochodu rocznego 656 rubli 20 kop. a w dziesięć 6861 rub. na naznaczone w tem celu trzykrotne terminy; Rządzący Senat, po doniesieniu o tem od Rządu Gubernialnego Grodzieńskiego, Ukazem pod 16 oktobra tegoż roku za N. 26473 zalecił niniejszemu Rządowi, ażeby przedsięwziął środki dla wyprzedania tego domu w Wilnie na depnienie dzierżawney zaległości, w skutek czego niniejszy Gubernialny Rząd nazaczył dla wyprzedania wspomnianego domu *Houwalda* terminy, pierwszy 3; drugi 8; a trzeci ostateczny 15 mca marca następującego 1818 roku; z tem zyczący nabydź ten dom, zechce przybydź na licytacyę do tego Rządu na oznaczone terminy. Decembra 3go dnia 1817 roku.

Sowiernik Ławrynowicz.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.

2. Rząd Guberski Liewski Wileński, ogłasza niniejszym, iżby zyczący wiasć w sądowną tenutę różne dochody w mieście Wilnie, jako to: z Gnojowego i Łopatkowego zwanych, równie kramów w Ratuszu znajdujących się pod N. m. 2m, 4m, 6m, 7m, 8, 9m, 10m, 11m, 12m, i 13m, oraz Młynu po Ogińskiego i naostatku sklepów pod Chrześciańskimi jatkami będących; raczyk przybyć dla licytacyi

cyi do tutejszey Skarbowey Izby z pewnymi ewikycjami na termin, mianowicie: na kramy i sklepy pierwszy 7go drugi 10go i trzeci ostateczny 14 tegoż miesiąca Xbra; na gnojowy dochod w Januaru roku 1818 pierwszy 8go drugi 12 i trzeci ostateczny 15; na białony, brukowy, Łopatkowy i młyn po Ogiński tegoż roku 1818 pierwszy 5go drugi 9 i trzeci ostateczny 13 mca marca. Datt 1817 roku mca Xbra 4go dnia.

Wincenty Ławrynowicz Sowiernik.
Jan Sokolowski Ekspedytor.
Naczelnik Stołu Perzanowski.

3. Na skutek Dekretu Sądu Głównego Wileńskiego 2go Departamentu w Roku idącym miesiąca oktobra 4go dnia zspadłego, Taxę Ekdywizyą dóbr b. Marszałka Rosieńskiego *Antoniego Miecwicza* dla domierzenia iego Kredytorem satysfakcyi naznaczącego; Sąd Taxatorsko Ekdywizoraki, na tę Ekdywizyą determinowany, w terminie zamierzonym to jest: dnia 22 Nowembra tegoż roku 1817 roku do dóbr *Gorysze* zwanych w powiecie Rosieńskim leżących, zechawszy, inwentaryą i administracyą tak poimienionego, iako też i dalszych *JW. Miecwicza* majątkow ziemney też komportacyą dokumentow z Perasytencyą sześciu tygodniową do Kancellaryi Powiatowey Ziemskiej Rosieńskiej, na dzień pierwszy february roku następnego 1818; a także akta Inkwizycyi kalkulacyi weryfikacyi z kim należało naznaczyć; dalsze oraz kwestye do rozbioru w pierwszym terminie przynależne z rezelwowawszy, ziszd swój powtórny na kontynuacyą i ukończenie powyższą *Remia* są powiezoney sprawy, do dóbr *JW. Miecwicza Goreyza*

powiecie Rosieńskim położonych, na dzień Dwódziesiąty
Julii roku 1818 odczyt. O czym wszystkich kredytorów
i pretensorów tylekroć wspomnianego b. Marsz. Antonie-
go Micewicza potroynie w gazecie Kuryera Litewskie-
go wiadomości postanowił, z tym zastrzeżeniem, że jako
Sąd Exdywizorski exekwują ściśle Remissę Sądu Głó-
wnego za przybyciem na powtórnym wyż wyrażonym ter-
minie bez żadnych zgola odkładów i zwłók w zamierze-
nieniu kosztów i przybliżenia stronom satysfakcyi
przystąpi do ukończenia poruczonego sobie Dzieła Exdy-
wizyi; tak wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie JW.
Antoniego Micewicza sami przez się, lub przez umocowa-
nych prawnie Plenipotentów, obowiązani są stawać z do-
wodami w tym czasie, gdyż w przeciwnym razie nie sta-
wiających stron stosunki, podług zamiarów Dekretu Rem-
missyynego Sądu Głównego podpadną Amissy. Dat w Go-
rystszach roku 1817 mca Nowembra 24 dnia.

Jerzy Soroka Ziem. Ptu Ozim. Prezyd.
Mateusz Siesicki Przew. Ziem. Ptu Wilkom.
Jan Ciedhanowiecki Sędzia Ziem. Wileń. Exdywizor.

2. Roku tysiąc osmset siedemnastego miesiąca se-
ptembra siedemnastego dnia.

Oświadczenie imieniem opieki nieletnich Felixa i Ludwi-
ka przez testament przyiętych Kuszelewskich z rzeczy na-
stępney czyni się — Zachodzące pokrewieństwo i przy-
łąż między domem WW. Giedyminów s. sp. Stanista-
wem Kuszelewskim Prezydentem b. Trybunatu Litt. by-
ła racya do czynienia pomocy interessom w groszu gotó-
wym, i tego co w potrzebach swoich zeszył Kuszelew-
ski mógł od WW. Giedyminów pretendować. Gdy ten-
ż Stanisław Kuszelewski żyć przestał, do pozostałego
funduszu WW. Giedyminowie mając pretensye różnego
tytułu Sukcessorów, a w tój kolei i nieletnich w asy-
stencyi opieki do Sądu Ziem. Pttu Trockiego pozwal, w
którym Sądzie za stawaniem stron Dekretami oczewi-
stemi nieapellowanemi w roku omionym tysiąc osmset
szesnastym pierwszym dnia czterdnastego Januaryi rubli
assygnacyynych, tysiąc szesćset czterech i kop. jeden szcile
drugim siedmnastego Januaryi rubli srebrnych trzy tysią-
ce siedmset dwa kop. dwadzieście pięć dla W. Jozefa Gie-
dymina Sędz. Gran. Pttu Trockiego i trzecim Dekre-
tem dwódziesiątego czwartego marca JW. Jakubowi Giedy-
minowi Chor. Ziem. Trockiemu czerwonych złech sto
czterdzieście rubli srebrnych sto dwadzieścia szesć zł.
osmnastce tysięcy dziewięćset siedmziesiąt trzy groszy
dwadzieścia dwa szeląg leden zasądzonym zbstalo, i do
pozyskania takowych sum z procentami i expensami — na
funduszu w ręk. JW. Ignacego Wojnicz Sianożętskiego
Podocz. Bielic. nayduższego się, oraz dalszych moc nadano,
za przewodnictwem wyrażonych oczewistych Dekretów,
przy znajdującym się Autentycznym obligu w roku ty-
siąc osmset dziesiątym Januaryi trzeciego dnia od Poczo-
gno Sianożętskiego zeszył Bernardowi Kuszelewskiemu Szam-
wydanych po kilkakrotnie jeżdżąc na Bielo-Rus WW. Gie-
dyminowie u Sukcessorów nieletnich zeszył Ignacego Sja-
nożętskiego Podocz. z opiekunami, deprasali opłaty pi-
niędzy, lecz niewiadomo z jakich przyczyn nietylko obzał.
Sianożętscy Satysfakcyi iż niedopekali pomimo uręcze-
nia, ale owszem przez szczegolnieyszą plantę processu,
zdało się mianowicie obzałtm Aloizemu Sianożętskiemu
Prezyden. Sądu Głggo Mohilewskiego, pozyswać w od-
powiedzi do Sądu Pttu Rohaczewskiego WW. Giedymi-
nów, temże pozwem w roku teraz, tysiąc osmset siedem-
nastym mca marca dnia dwunastego wyniesionym i Pu-
blice Zast. umiescił, żądając onychże nieletnich lubo extra
fori i w rzeczy rozpoznaney nakazanie adcytacyi — Nie-
czlich, zmniejszenia kursu mionecie srebrney, i tój pedo-
bnie pretendując, przez Jakowe obzałnych Sianożętskich
obeyście się, gdyby wprzypadku małoletni Zast. niebyli
połączeni do processu w Ziemstwie Pttu Rohaczewskiego
rozwiniętego, a tój samym na koszt darmne narzouy-
sownie w imieniu nieletnich zalicy oświadczaiąc, że stoso-
wownie do otrzymanych trzech dekretów w Ziemstwie
Trockim przez WW. Giedyminów, przynależy onym spra-
wiedliwie z summy w ręk. Ignacego Sianożętskiego Podocza-
sze Dekreta jako oczewiste i nieapellowane skarżone już
być niemoga, i jeżeliby przebor sumy na funduszu ze-
szłego Stanisława i Bernarda Kuszelewskich następowal,
zdałoby się przez nas poszukiwać. U tego oświadczenia pod-
pisuje następny. Takowe oświadczenie jako Opiekun pod-
pisuje, Joachim Kopeć Adwokat. Jakowy Excerpt o-
świadczenia z Protokolu Potocznoego Grodzkiego Pttu
Trockiego, pod pieczęcią Urzędową Grodzką tegoż Pttu
w roku teraz, tysiąc osmset siedemnastym mca nowem-
bra dwudziestego szóstego dnia jest wydani.

Zgodność z protokulem zaświadcza.
Józef Zielonka Grodzki Trocki Pisarz.

3. Miasto Dubno w Rosyji nad Granicą Gali-
cya pięć mil od Radziwiłłowa położone, między

innemi Jarmarkami, ma trzy sławnieysze, to iest
na wodochreszcze dnia 6. Januaryi, na Świętego
Piotra dnia 29. Junii, i na Święty Michał dnia 29
7bra po cztery niedziele trwające. Na tych Jar-
markach bywają Kupcy Rosyyscy z Moskwy, Kry-
mu i innych miejsc z towarami, bywają takoz Kup-
cy z tabunami koni różnych zawodów. Handel
tego miasta znacznie powiększyć się może przez
łatwą Komunikacyę z Brześciem i Warszawą,
gdyż z tych miast transporta towarów są pozwo-
lone.

2. JPan Jan Kretyen Restaurator Hotelu
pod nazwiskiem Europy ma honor zawiadomić
przesławetną Publiczność oraz i przybywających do
tuteyszego miasta, iż ktoby sobie zyczył kwatery
ze wszelkimi wygodami, stajnią i wozownią, za
pomierną cenę, tudzież śniadania, obiad i kolacyę
w kazdey porze wedle Regestru, przy tym mo-
żna znaleźć u tegoż magazyn różnego rodzaju nay-
doskonalszey marynaty owocowey, jako też bu-
lionu suchego naylepszego. O tu winnego Francuz-
kiego oraz musztardy Francuzkiej etc.

Na ulicy Ostrobramskiej w domu W. Gruner-
ta pod Nm 21.

2. Sąd Ziemski Powiatu Wilkomirskiego z porząd-
kowego wołania reiestrów summaryynych, przystąpiwszy do
rozsządzenia sprawy Wielebney Jmć Panny W. Tekli Bemowoy
przełożoney Klasztoru ponicen Zariecznych z W. Maryą
Sorokową Mieczną Ozmizną, oraz z Sukcessorami ze-
szłego Bonifacego Woytkiewicza Porucznika woysk by-
łych Littch, za połączeniem się dalszych Kredytorow te-
ż Mieczney Sorokowey, skutkiem zeszyły Remissy z Lit-
to Wileń Głggo Sądu 2go Departamentu pod rokiem 1813
mca Februaryi 24 dnia, Exdywizyę wszelkiego majątku
spomioney Mieczney Sorokowey determinującej, dla nie
uskutecznienia przednio determinowaney na stronach kom-
portacyi i z potrzeby nanowo wynikły też komportacyę
na stronach w sprawę wchodzących, tudzież Akta a
Inkwizycyi, kalkulacyi i Weryfikacyi z rzeczy dzierży-
solwatu Dziewaltowa Soroczyńskiego wraz po skończeniu
następującej Kadenyji S. Trzy Krolewskiej 1818 roku za
prawem obwieśzoznieniem expediować się przez Sąd Ziem-
ski Wilkomir. in fundo mające, uznał, a po uskutecznie-
niu tego, wyjąwszy tę sprawę z porządkowego wołania
w Extra-kadencji teyże, ona rozsządzić zadeklarował. Ze-
by zatem tak Kredytorowie Mieczney Sorokowey, jako też
Debitorowie wozesną wiadomó o tem mieli i us czas
determinowaney rozprawy w Sądzie Ziemskim Wilkomier,
sub amissionie causę stawili się, po trzykrotnie w Gazetach
zawiadomić postanowił. Datt w Wilkomierzu w roku 1817
miesiąca listopada 15 dnia.

Jan Jachimowicz Ziem. Pttu Wilkomir. Regent

2. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się
iż w tuteyszej Skarbowey Izbie na wzięcie w dzierżawę
do 1819 roku Rzeczyckiego odkupu, będą odbywać się tar-
gi, pierwszy 21go, drugi 28go, a trzeci ostateczny 29go
mca przyszłego grudnia terażniejszego roku, życzący za-
tem wziąć takową dzierżawę zechcą na pomienione targi
przybywać do tej Izby z dostatecznymi ewikcyami, gdzie
im okazane będą warunki, Dnia 17 Nowembra 1817
roku.
Sowietnik Czochokow.
Sekretarz Arcimowicz.

2. Podaje się do wiadomości powszechney
przezemnie niżej podpisanego, iż mój Aktor JW.
Józef Łopaciński b. Marszałek i Kawaler, po zeszyły
śmierci w tym roku rodziców swoich JW. Ło-
pacińskich Wojewodzców Brzeskich, majątki Koy-
rony i Bezdany blisko Wilna położone, jedynie ze
względu, iż nie są mu przyległe wyprzedać zyczy.
Przeto ktoby one chciał wiecznością nabyć (u któ-
rych Krezceńcy fundowe wsię z poddanemi La-
sy blisko Wilna obszerne, Jeziora młyny, Tartak,
Hamernia Papiernia, Karczmy i t. d.) zechce przed
następującemi Kontraktami Mińskimi do Pryncy-
pala mojego JW. Łopacińskiego Marszałka, w ma-
jątku Saryi w Powiecie Dryzińskim mieszkające-
go zgłosić się.
Plenipotent Adam Gortzi

3. Sąd Ziem Powiatu Borysowskiego skutkiem rezolucyi 1817 roku miesiąca gbra dnia 9 zapadłej, postanowił, przedstawione ruchomości przez JW. Marszałka Słizienia zeszłego Józefa Tomaszewicza, przez publiczny targ w mieście Borysowie w dniach 12, 15, i 18tym miesiąca January następującego 1818 roku sprzedać; tak dla wiadomości o tym, jak żeby successorowie i pretensorowie tegoż Tomaszewicza na oznaczone terminy w Sąd tenże jawili się przez niniejszą awizacyą zawiadamia. — Dnia 16 gbra 1817 roku.

Felix Tracewski Ziem. Ptu Borys. Prezydent.
January Korkozowicz Sędzia.

Józef Stacewicz Sędzia.

Regent Piotr Budulewicz.

3. Roku tysiąc osmset siedemnastego miesiąca Nowembra dwódziesiątego dnia.

Przed Aktami Jego Imperatorskiej Mości Grodz. Ptu Telsz. stawiając obecnie WJP. Antoni Dominik Ławewski Chor. w. Pol. Proces wspólny z Remanifestem imieniem swoim i żony poniżej wyrażający się ad acta podał w tych słowach Roku tysiąc osmset siedemnastego mca Nowembra szesnastego dnia Remanifest z najsoleniejszym żądaniem Imieniem WJPP. Antoniego Dominika i Heleny Ławewskich Marsz. Chor. w. b. Polł. przeciwko starozakonnym Izraelowi Jekowi Leyzerowi i Wulfowi Abelowiczom Sołowiejczykom Obywatelom Kowieńskim czyni się w rzeczy. Niewypartą jest istotą że Zalczy Dellres w roku tysiąc osmset piętnastym maja czternaście d. z zeszłym do wieczności Starozakonnym Abelem Sołowiejczykiem antecessorem Obżalch. zawarł umowę o dziedzictwo wsi Balsie Miekiszki zwaney w Xtwie Zimudzkim w Płocie Szawellm położoney za które opłt summy sześć tysięcy sześćset rubli srebr. z czterma ratami obowiązali się wypłacić i tak tegoż czasu rubli srebr. trzytata zaliczywszy tegoż roku augusta dziesiątego dnia rubli srebr. tysiąc trzytata wypłacili i kwit od zeszłego Abela Sołowiejczyka zyskali w roku następnym tysiąc osmset sześćnaście usifunaj rstej drugą opłacić już po zycieciu Sołowiejczyka terminie okryślonym gdy do Kowna iadąc do Sądu Niższego Ziem. Szawellgo wstąpił dla wzięcia paszportu tam znalazł Delatę do exekwowania złt. Polł. osm tysięcy pięćset sześćdziesiąt osm nieopłaconych pozostaw od summy na wsi Balsisch lokowanej od Izby Skarbowey Wileńskiej podaną z tą wiadomością gdy dojechał do Kowna do Successorow zeszłego Abela Sołowiejczyka koncem opłacenia raty powtórney Zall. odebrał uwiadomienie z poczty od swej żony że już eksekucya o należność pozostaw w domiego wezła w takim zdarzeniu lubo oświadczywszy się był powinien rubli sr. tysiąc siedmset sześćdziesiąt siedm successorom zeszłego zaliczyć i nato miał gotowe pieniądze niemógł dać więcej jak trzytata rubli srebr. i assyguacyami rubli pięćset na prośbę Lewina Sołowiejczyka naturalnego Opiekuna z czego też kwit uzyskawszy z restancyą summy powrócić musiał do domu na ocalenie się do eksekucyi i tak za jedne remanenta od roku tysiąc osmset iedynastego aż do roku tysiąc osmset czternaście zalegie na Balsach zmuszonemi zostali Zalczy Dellres rubli assygn. trzytata czterdzieście cztery kop. pięćdziesiąt osm a srebrem rubel ieden kop. cztery eksekutnego i na utrzymanie eksekutorow musieli wydatkować rubli srebr. dwanaście a na restancyą summy należney Skarbowi obowiązany zostali wydać rewery, tę rapę ozyli klutnią przebywszy Star. Lewiu Sołowiejczyk w roku tysiąc osmset siedemnastym februaryi dwudziestego drugiego dnia odezwał się przez Korespondencyą że restancya summy należy do wypłacenia dla córki zeszłego Sołowiejczyka imieniem Cypy musi wedle Dokumentu dzielczego między rodzestwem w roku tysiąc osmset sześćnaście Januaryi dwódziesiątego pierwszego czynionego tegoż roku msia dwódziesiątego piątego dnia w akta Ziemskie Kowieńskie wprowadzonego skutkiem tak odezwy Lewina Sołowiejczyka isko też zadość czyniąc dokumentowi z Zeszłym Sołowiejczykiem zawartemu w terminie gdy Zalczy Della zjachał do Kowna nikogo z successorow niezostał później miesiąca augusta siódmego dnia tegoż roku tysiąc osmset siedemnastego na mocy dokumentu dzielczego wż de data wezwanego na konto Aktorki Cypy musi rubli srebr. tysiąc osmset sześćdziesiąt siedm resnie wypłacić i kwit z podpisem Eliasza Hirsza Abelowicza Opiekuna Lewina Sołowiejczyka zyskać i rata zaś ostatnia do wypłacenia w roku tysiąc osmset osmnastym Junii dwudziestego czwartego dnia na illosć rubli srebr. tysiąc dziewięćset sześćdziesiąt siedm jako się niezbliżyła, tak Zalczy Delatores oney wypłacenia niezaprzeczając, lecz niewiadomo z jakich powodów Izrael Abelowicz Sołowiejczyk w imieniu Leyzera i Wólfa braci dwóch w roku tysiąc osmset siedemnastym septembra dwudziestego drugiego w Grodzie Kowieńskim zaingrosowawszy paszkwił pod tytułem oświadczenia przedsięwziął

miotć po całej Gubernij przez awizacyą Kuryers Litw. albowiem należność umówiona za Balsie i Miekiszki. Jak jest obowiązkiem Zall. Dellres do zaspokoienia tak Dellres momentu niemina w opłaconiu aby tyle za srony Successorow Abella Sołowiejczyka do Konkluzyi parata opisane były dochowane niech zapytą tenże Izrael Sołowiejczyk swej familii jako to Eliasza Hirsza Abelowicza i Lewina Sołowiejczykow którzy te summy przyznawali i kwitowali Zall. Dellra a pewnie ze wstydliwej kłótni kłótni podciwi) zrozumieni się wszelako Zalczy Dellra poukonnym niu interesu da Bóg przyszedł, Junii dwódziesiątego czwartego dnia tysiąc osmset osmnastego roku o tę obelgę niewianie narzuconą prawem czynić deklaracyą i z strony swojej skutkow dokumentu Interocy. szukać będą publicznosci i zapowiadając najsoleniejszy Remanifestuą i żony w imieniu własnym i żony podpisując. U tego Remanifestu podpis taki. Antoni Dominik Ławewski Chor. który to Remanifest jest do Xiang Grodz. Ptu Telsz. zawiadany, z których i ten wypis pod tegoż urzędu pieczęcią i on e jest wydan.

Correctum Bartłomiej Witkiewicz Grodz. Ptu Telsz. Regent.

3. Sąd Taxatorsko Exdywizorski Dekretem w Sądzie Spraw Cywilnych Bielskiego i Drohickiego Powiatow dnia 14 Junii 1817 roku zapadłym na rozdzielone majątkach Krupie Boguzek z przyległosciami w obwodzie Białostockim Powiecie Drohickim położoney pomiędzy wierzycielami zeszłego Franciszka Zaleskiego Sędziego Ziemskiego Drohickiego orderu s Stanisława Kawalera przeznaczony, w dniu 10 Augusta tegoż 1817 roku w majątkach Krupiech Boguzekach rozpoczęły czynność swoją, uwiadomiam i wyzwa wszystkich wierzycieli tegoż zeszłego Franciszka Zaleskiego w takim bądźkolwiek względzie do pozostałego po nim majątku roszczenia czynić mogących, aby służące sobie nato dowody w dniu 20 Czerwca następnego 1818 roku do Kancelaryi Sądu Spraw Cywilnych Bielskiego i Drohickiego powiatow w mieście Powiatowem Bielsku znajdujący się dla wzajemnego w nich stronom rozpatrzenia się złożyli, i następnie sami lub przez prawnie umocowanych w dniu 1 augusta tegoż 1818 roku, isko w ostatcznym do podziału masy konkursowey zmierzonym terminie, w Sądzie Taxatorsko Exdywizorskim w majątkach krupiech czynność swą kończyć mającym, stawiali, i należoście tudzież roszczenia swoje prawny perządkiem uodwodniali, w przeciwnem bowiem zdarzeniu każdego niewstawiącego i nie zgłaszającego się choćby nayrzeteliejsza należność, podług ostrzeżenia w Dekr. Sądu Spraw Cyw. domieszczonogo, wieczney utracie i upadkowi poddają, i za niebyłą zapisaną i ogłoszoną zostanie. Jakowe obwieszczenie aby w gazetach publicznych krajowych Kuryera Litw. wskiego, i zagranicznych Warszawskiej i Korespondencyi Warszawskiej trzykrotnie w Numerach po sobie następujących umieszczonem i ogłoszonem było, mieć chce i strasnowi. Dan w majątkach Krupiech dnia 20 augusta 1817 roku.

Stanisław Oldakowski Sędzia Ziemski Sądu Spraw Cywilnych Bielskiego i Drohickiego Powiatow Exdywizor Prezydujący.

Marcin Jaworowski Sędzia Grodzki Powiatu Białostockiego Exdywizor.

Jan Putkowski Assesor Sądu Spraw Cywilnych Bielskiego i Drohickiego Powiatow Exdywizor.

Ludwik Sawicki isko Regent.

3. Po przeczytaniu awizacyi WJP. Bortnowskiego Szambelana i Plenipotenta W. Heleny Sekretoiowej Rotmistrzowey Gwardyi woysk Rossyjskich, umieszczoney w Kuryerze Litewskim w Numerze 78 1817 roku, w której oświadcza, iż funduszu na Butrymańcach ma też Sekretoiowa złotych 50,000, a długi niewięcey jak 20,000 złe nie wzmienia komu przez szczegóły, lecz uprasza do Berki dla układow; z tego powodu niżej piszący się zmuszony przez niniejsze pismo, również zaawizować tak W. Sekretoiową, jako też Jey Plenipotenta WJP. Bortnowskiego że summy 8340 ma za oblikiem danych we srebrze z terminem opłaty w roku 1818 Apryla 23 z procentami i opartey na Butrymańcach i wszelkim majątku, jako też Osobno za zapomogi włościan Butrymańskich, wedle wydaney Asssekuracyi w roku 1817 przez tegoż W. Bortnowskiego, Rubli srebrnych 218 i złotych 4. Gdyby takowe summy za naypierwszy dług były uważanemi, i niżej piszący się bez żadney przewłoki w dniu 25 Apryla 1818 roku, in fundo folwarku Wierbieliszkach dzielczym niżej piszącego zaliczone mieć chce, wcześnie bez odnoszenia się do rzeczonogo Berki, czyli u niego lokowanego Plenipotenta Sekretoiowej uwiadamia i własną podpisuje reka.

Bernard Gieysztor dawnych woysk Polskich Porucznik.

Dalszy ciąg katalogu xiegarni Uniwersyteckiej.

- Senecae, M. Annaei Rhetori* Opera ad optimas editiones collata, studiis societatis bipontinae vol. in 8vo. Biponti 1783 . . . . . 1 R. 5 C.
- Senecae L. Philosophi* Opera, ad optimas editiones collata 4 vol. in 8vo. Biponti 1782 3 R.
- Silii Cui Halici* Punicorum libri septem decem, ad optimas editiones collati, praemittitur notitia litteraria societatis bipontinae. Vol. in 8vo. Biponti 1784 . . . . . 80 C.
- Svetonius, Caius Tranquillus.* De XII. Caesaribus expurgatus ab obscenitate et varie illustratus in 8vo. Polociae . . . . . 1 R.
- Taciti (C. C.)* Opera in usum scholarum ad optimas editiones diligenter expressa 2 Tomis in 8vo. unus continens annales 2dus Historiarum libri V. Hallae 1809 . . . . . 1 R. 65 C.
- Excerpta ou morceaux choisies de Tacite, avec des sommaires et de notes en francais précédés d'une notice sur cet historien 18. Paris 1805 1 R. 5 C.
- T. Terentii Afri* Comoediae. Ad opt. libr. fidem acc. ed. in 12mo. Lipsiae *Tauchnitz* 1812 55 C.
- Comoediae sex novissime recognitae 2 vol. in 8vo. Biponti 1779 . . . . . 1 R. 60 C.
- Tibulli Albi Equitis Romani* Quae exstant, ad fidem veterum membranarum sedulo castigata. Accedunt notae, cum variarum lectionum libello, et terni indices; quorum primus omnes voces Tibullianas complectitur. Amstelodami 1708 in 4to . . . . . 3 R. 50 C.
- Selecta et casta carmina notis illustrata in 8vo. Polociae 1803 . . . . . 15 C.
- C. Vellei Peterculi* Historiae Romanae libri duo, textu recognito, insigniore lectionum varietate, indicibusque adiectis edidit Arminius Heilmartus Cludius, additae sunt Dav. Ruhnkenii notae integrae in 8vo. Hannoverae 1805 . . . . . 75 C.
- id Liber ad usum scholarum Belgiae in 12mo. Bruxellis 1778 . . . . . 70 C.
- P. Virgilii Maro* varietate lectionis et perpetua adnotatione illustratus a Ch. G. Heyne editio 3tia novis curis emendata et aucta 4 vol. in 8vo. Lipsiae 1803 . . . . . 8 R. 80 C.
- Opera in tirouum gratiam perpetua annotatione illustrata a. C. G. Heyne edidit et suas animadversiones adiecit E. C. Wunderlich vol. 1 in 8vo. mai. Hannoverae 1816 . . . . . 2 R. 20 C.
- Opera ed. *stereot.* in 18. Parisiis 1798 40 C.
- Opera omnia, accuratissime et selectissimis Abrahami notis et variorum de novo illustrata. Vol. in 8vo. Parisiis 1805 comp. . . . . 1 R. 40 C.
- Oeuvres, latin et français, commues sous le nom de Virgile de l'Université, 4 vol. in 18. belle ed. Paris 1813 . . . . . 2 R. 80 C.
- L'Eneide trad. en vers par Delille 2de ed. revue corrigée avec des variantes le texte en regard 4 vol. in 12mo. fig. Paris 1813 . . . . . 7 R. 50 C.
- Les Georgiques de Virgile, trad. en vers français par Delille, le texte en regard 1 vol. in 18. Paris 1812 . . . . . 1 R. 90 C.
- Aldrovandi Ulissi.* Ornithologiae hoc ast de avibus historiae libri XII. Francoforti 1610 fol. 10 R.
- Alvari Emanuelis* de institutione grammatica linguae latinae libri tres. 8vo. Polociae 1794 . . . . .
- Antoine, Paulo Gabriele.* Theologia universa speculativa et moralis, complectens omnia dogmata et singulas quaestiones theologicas, quae in scholis tractari solent, ad usum Theologiae candidatorum accommodata, tribus tomis comprehensa. 3 tomi in 4to. Augustae Vindelicorum et Cracoviae 1762 . . . . . 4 R.
- Athanasii Magni* Archiepiscopi Alexandriae Opera quae reperiuntur omnia. Quam haec editio aliis hactenus vulgaris locupletior sit, epistola ad lectorem indicabit, Cum indicibus necessariis. 2 tomi in folio Parisiis 1627 . . . . . 7 R. 50 C.
- Audaenii Joannis Cambro Britani.* Epigrammata editio prioribus auctior, longaque emendatior, cura Ant. Aug. Renouard. 2 v. 18. Paris. 7 R. 20 C.
- Bakanowski Al. S. J.* Quaestiones theologicae canonico-morales, ex materiis de septem sacramentis ss. canonum, conciliorum et ss. patrum auctoritate firmatae per casus factos non fictos explanatae in 4to. Vilna 1732 . . . . . 90 C.
- Balde J. S. J.* Carmina selecta edidit et notis illustravit J. C. Orellius in 8vo. Turici 1805 . . . . .
- Bardaii Joannis* Leon animorum. Francoforti in 8vo 1625 . . . . . 60 C.
- Basso A.* Regula instituti patrini, seu praxis quotidianorum exercitationum sacerdotis et curatoris animarum in 12mo. Vilna 1707 . . . . . 30 C.
- Breyer F. G.* Observationes anatomicae circa fabricam *Ranae Pipae.* Cum tabulis II. aeneis in 4to. Berolini 1811 . . . . . 55 C.
- Biblia sacra* juxta germanam hebraici idiomatis proprietatem, nunc primum adjectis in singula capita, per brevibus argumentis atque locorum scripturarum concordantiis summa fide, et non aestimandis laboribus impensisque excusa, in terprete Xante Pagnino Lucense folio. Coloniae 1541 . . . . . 6 R.
- Bielski Sim. S. P.* Vita et scripta quorundam e congregatione Cler. Reg. Scholarum Piarum in provincia polona professorum, qui operibus editis patriae et ecclesiae proficuis, nomen suum memorabile fecerunt. 8. Varsovia 1812 1 R. 20 C.
- Boehmeri J. H.* Exercitationes ad pandectas in quibus praecipua digestorum capita explicantur antea sigillatim editae, nunc conjunctim secundum ordinem pandectarum digesta et in sex tomos divisae ed. 2da 8 tomi 4to. Hannoverae 1784 14 R.
- Bogusfali H.* De armis et domo Rosarum episcopi Posnaniensis. Chronicon Poloniae, cum continuatione, a pag. 132 Baskonis Custodis Posnan. in 4to. Varsoviae 1752 . . . . . 1 R.
- Boianus* Introductio in anatomen comparatam, oratio academica, quam ad inaugurandas in Caes. Viln. Universitatis comparate anatomen. in 8vo. Vilna 1814 . . . . . 30 C.
- Bossuet Jacobi Benigni.* Defensio declarationis conventus Cleri gallicani. Anno 1682 ex ecclesiastica potestate in 4to. Lugani 1766 7 R. 50 C.
- Breviarium* romanum ex decreto sacrosancti concilii tridentini restitutum Pii V. Pontificis maximi iussu editum. Clementis VIII. ac Urbani VIII. auctoritate recognitum Campidonia in 8vo. 1784 . . . . . 7 R.
- Taż xiega dla zakonników św. Franciszka 7 R.
- Taż xiega w jednym tomie in 4to . . . . . 13 R.
- Taż xiega we 4ch tomach in 4to . . . . . 30 R.
- Breviarium canonicorum regularium ordinis praemonstratensis 2 vol. 4to. Nanceii 1786 10 R.
- Callisen Herici M. D.* Systema Chirurgiae Hodiernae in usus publicos atque priuatos adnotatum ed. 4ta aucta et emendata. Volumen I. 1815, Volumen 2dum 1817, 2 tomi in 8vo. Copenhagen 1815-1817 . . . . . 8 R. 80 C.
- Clenardi Nicolai* meditationes graecanae in artem grammaticam ed. nova 4to. Cracoviae 1790 1 R.
- Collet Petri* Institutiones theologicae, quas ad usum seminariorum e fusioribus suis praelectionibus contraxit, 4 tomi in 8vo. Culmae 1745 4 R.
- Comenii* orbis sensualium pictus quadrilinguis. Hoc est omnium fundamentalium in vita actionum pictura et nomenclatura, latina, polonica, gallica et germanica 8. Vratislavia 1805 2 R. 50 C.
- Commentarius* in epistolam ad Hebraeos. Cum Indice locorumque scripturae in 8vo. Racoviae 1654 . . . . . 60 C.
- Commentarii* de rebus in scientia naturali et medicina gestis 34 v. 8. Lipsiae MDCCLVIII. 71 R. 70 C.
- Cordara Julii* Historiae Societatis Jesu pars sexta complectens res gestas sub Mutio Vitellescho Tomus prior ab anno 1616, anno societatis 77. Romae anno Jubilaei folio 1750 . . . . . 4 R. 50 C.
- Dithmari* episcopi Merseburgensis. Chronicon. Ad fidem codicis qui in tabulario regio Dresdae

- servatur denuo recensuit J. F. Ursini Kinderlingii et A. C. Wedekindi passim et suas adjecit notas J. A. Wagner in 4to. Norimbergae 1807 . . .
- Domina palatii, regina libertas, seu familiare amicorum colloquium de statu libertatibus et juribus regni ac reipublicae Poloniarum* 4to 50 C.
- De Episcopatu Varmiensi in folio . . . 50 C.
- Evangelium (Sanctum) Jesu Christi secundum quatuor evangelistas, cum indice evangeliorum, quae in ecclesia dominicis, et aliis festis diebus leguntur* 18. Paris. 1812 . . . 60 C.
- Ferrari F. J. Theologia scholastico-critico-historico-dogmatica ad mentem subtilissimi magistri et doctoris M. J. D. Scoti* 3 vol. in 4to. Venetiis 1760 . . . 3 R.
- *Philosophia peripatetica adversus veteres et recentiores praesertim philosophos, firmioribus propugnata rationibus J. D. Scoti subtilium principis* 3 vol. in 4to. Venetiae 1767 2 R., 50 C.
- Frank Joseph. Praxeos medicae universae praecepta. Partis primae volumen primum cont. Prolegomena doctrinam de febribus atque de inflammationibus generalem* in 8vo mai. Lipsiae 1811 . . . 2 R. 40 C.
- *Volumen secundum partis primae continens doctrinam de morbis cutis* in 8vo mai. Lipsiae 1815 . . . 3 R. 85 C.
- *Acta instituti clinici Caesareae Universitatis Vilmensis. Annus 1mus, 2dus, 3tius, 4tus, 5tus, 6tus* in 8vo. 1808-1812 Lipsiae . . . 2 R. 45 C.
- *J. Petri de curandis hominum morbis epitome, praelectionibus academicis dicata* 7 vol. in 8vo. Manheim 1792-1811 . . . 11 R. 75 C.
- Fredro Andr. Maxim. Gestorum populi poloni sub Henrico Valesio Polonorum postea vero Galliae rege* in 4to. Dantisci 1652 . . . 2 R.
- Fülleborn. G. G. Encyclopaedia philologica sive primae lineae Isagoges in antiquarum literarum studia ad usum lectionum* in 8vo. Vratislavia 1798. . . . .
- Gaertner. Carpologia seu descriptiones et Icones fructuum et seminum plantarum* 1 vol. in 4to. 1803 . . . . . 2 R. 50 C.
- Gattereri J. Ch. Epitome artis diplomaticae* in 8vo. Salisburgi 1806 . . . . . 1 R. 45 C.
- Gautruche P. S. J. Historia poetica ad faciliorem poetarum et veterum intelligentiam conscripta gallicè, post septimam editionem latinè edita ab uno ejusdem societatis* in 12mo. Vilnae 1752 60 C.
- Gesneri J. tabulae phytographicae analisin generum plantarum exhibentes cum commentatione* ed. Schinz Turc 1799-1804 . . . . . 25 R.
- Gilbert J. E. Exercitium botanicum in schola principe Universitatis Vilmensis habendum die mensis Julii A. 1782 preside* in 4to. Vilnae 50 C.
- *Flora lituanica inchoata seu enumeratio plantarum, quas circa Grodnam collegit et determinavit* in vol. in 8vo. Grodnae 1781 . . . 90 C.
- Gnomae orationis Gemmae, sive sententiae variae variis ex auctoribus sacris et profanis, graecis et latinis veteribus et recentioribus collectae* in 8vo. Vilnae 1792 . . . . . 45 C.
- Graduale romanum de tempore et sanctis, olim jussu sacrae recordationis Pii V. pontificis maximi. Ex decreto sacrosancti concilii tridentini, ad ritum missalis editum. Noviter adauctum. Iterato ad ecclesiarum usum, per omnes provincias regni Poloniae et M. Ducatus Lithuaniae porrectum. Cracoviae in folio* 1740 . . . 15 R.
- Groddeck Godfr. Er. Historiae graecorum literariae elementa in usum lectionum* in 8vo. Vilnae 1811 . . . . . 1 R.
- *De Theatri graeci partibus imprimis de Parscenii Praeunte Polluce onomast. IV. c. 19. §. 123. Prolusio tertia cum tabula aenea* in 8vo. Vilna 1816 . . . . . 50 C.
- *Adeundi muneris professorii, litterarum graecorum in Academia Cesarea vilmensi X. Cal. Febr. a. MDCCCV. ergo habita allocutio* in 8vo. Vilna 1805 . . . . . 15 C.
- *Grammatica graeca Bvttmaniana, contractior. In usum Tironum* in 8vo. Vilnae 1817 1 R. 25 C.
- *Antiquitatum romanarum doctrina in usum lectionum academicarum adumbrata* in 8vo. Vilnae 1811 . . . . . 5 C.
- Grondski Sam. Historia belli Cosaco-Polonici, conscripta anno MDCLXXVI. Ex manuscriptis historiae hungaricae in lucem protulit Carolus Koppi* in 8vo. Pestini 1789 . . . . . 2 R. 60 C.
- Grothaus. Oratio de re militari habita Gottingue in consessu societatis regiae scientiarum die XIX. martii MDCCLXXXVIII. in 4to. Vratislavia 1779 . . . . . 35 C.*
- Haller Alb. Bibliotheca anatomica, qua scripta ad anatomen et physiologiam facientia a rerum initiis recensentur* 2 vol. in 4to. Tiguri 1774 13 R.
- Hartmann A. T. Supplementa ad Buxtorfii et Gesenii lexica* in 4to. Rostochii 1813 . . . 90 C.
- Heineccii J. G. Elementa juris cambialis, commoda auditoribus methodo adornata cum animadversionibus D. Ch. Gmelin* 8. Norimbergae 1779 40 C.
- *Fundamenta styli cultioris, omnibus J. M. Gesneri anim. emendat. Additam et praefatione locupletata. Accuravit, digessit suas quoque observationes hac editione auctas adiecit J. N. Niclas* in 8vo m. Lipsiae 1790 . . . . . 75 C.
- *Ad legem Juliam et Papium Popaeam commentarius quo multa iuris auctorumque veterum loca explicantur, vindicantur, emendantur atque illustrantur* ed. nov. in 4to. Lipsiae 2 R. 20 C.
- *Antiquitates germanicae iurisprudentiam patrum illustrantes, in quibus iurium etiam non in Germania receptorum origines ex genuinis fontibus et principiis derivantur* T. I. II. p. I. II. in 8vo. mai. Hafniae 1772 . . . . . 4 R. 40 C.
- *Commentatio de Vsu et praestantia veterum numismatum in Jurisprudentia* in 8vo m. Norimberga 1774 . . . . . 55 C.
- *Historia Juris civilis romani ac germanici quae utriusque origo et usus in Germania ex ipsis fontibus ostenditur commoda auctoribus methodo adornata multisque observationibus haud vulgaribus passim illustrata editio nova emend. observ. aucta studio D. Ritteri* in 8vo. m. Lugduni Batavorum 1748 . . . . . 2 R. 20 C.
- *Elementa iuris civilis secundum ordinem institutionum commoda auditoribus methodo adornata et indicibus necessariis aucta* Ed. 2da quam curavit D. Ch. G. Bienerus in 8vo. m. Lipsiae 1815 . . . . . 1 R. 50 C.
- Heimani H. D. Pathologiae medicae elementa* in 8vo. Vilna 1811 . . . . . 60 C.
- Hell. Maxim. S. J. Elementa arithmeticae numericae et literalis, seu algebrae* in 8vo. Nesvisii 1768 . . . . . 75 C.
- Historiarum Poloniae et magni ducatus Lithuaniae scriptorum quotquot ab initio reipublicae Polonae ad nostra usque tempora exstant omnium collectio magna ordine chronologico digesta ob exemplarium raritatem iterum typis exscriptorum suppeditante celeberrima bibliotheca Zalusciana edidit varias annotationes adjecit ac praefatus est Laur. Mitzlerus de Koloff Regni Poloniae historiographus consiliarius ac medicus. Tomus primus continens scriptores topographicos fol.* Varsovia 1761 . . . . . 6 R.
- Holzmann A. Theologia moralis usitato in scholis ordine concinnata, ab oppositis argumentis vindicata, et numerosis conscientiae casibus in forma propositis, ac resolutis illustrata, in duos Tomos distributa folio.* Beneventi 1743 . . . 6
- Thomond Epitome historiae sacrae, ad usum tironum linguae latinae, ed. nova cui accessit dictionarium latino-polonicum* in 12. 1811 50 C.
- Hugonis Cardinalis O. P. Sacrorum Bibliorum vulgatae editionis Concordantiae folio* 1770 10 R.
- Ius Culmense, cum appendice privilegiorum et iurium selectorum municipalium, editum cura Joan. Vinc. Bandtkii* 8vo. Varsovia 1814 1 R.
- Iwanicki Institutio politica. C. Cornelii Taciti verbis concinnata, olim impressa Lugduni Batavorum 1648 reimpressa Supraslii 1746 in 4to.* 30 C.
- Katzenberger Supplementum theologiae moralis sacramentalis* ed. 2da folio. Salisburgii 1749 1 R.
- Knapski Idiotismi polonici seu voces polonicae* in 12mo. Vilna . . . . . 30 C.
- Knauer T. Selectus instrumentorum chirurgicorum in usum discentium et practicum tabulis exaratus; cum indice tabularum et instrumentorum, trilingvi, latino, germanico, gallico, folio.* Vienne 1796 . . . . . 6 R.